

HEMBYSE ARCHEOLOGIE

IZEGEM, Sint-Jozefscollege

ONDERZOEKSRAPPORT HEMBYSE ARCHEOLOGIE

N°. 54

ONDERDEEL 3: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE

BODEM

Bureaustudie

De Smaele Bart & Pieters Hadewijch

2018

INHOUDSOPGAVE

1	ADMINISTRATIEVE FICHE	3
2	INLEIDING	4
2.1	Juridisch kader	4
2.2	Onderzoeksopdracht	5
3	GEMOTIVEERD ADVIES	8
3.1	Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek.....	8
3.2	Impactbepaling van de geplande werken	9
3.3	De waardering van de site.....	9
3.4	Bepaling van de maatregelen	10
4	PROGRAMMA VAN MAATREGELEN.....	11
4.1	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	11
4.2	Onderzoeksstrategie en -methode.....	11
4.3	Onderzoekstechnieken	12
4.4	Afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk.....	12
4.5	Randvoorwaarden.	12
5	BESLUIT	13
6	LIJST VAN GEBRUIKTE GRONDPLANNEN.....	14
7	LIJST VAN FIGUREN.....	15

1 ADMINISTRATIEVE FICHE

Projectcode Onroerend Erfgoed	2018H212
Projectgebied	Izegem, Sint-Jozefscollege
Grootte projectgebied	3528,31 m ²
Ligging	West-Vlaanderen, Stad Izegem, Burgemeester Vandenbogaerdelaan 53
Lambert 72-coördinaten (m)	(NO): X:68661,047 x Y: 178838,454 meter (ZW) X:68570,877 x Y:178790,194 meter
Kadaster	Afdeling: 4 Sectie: D Percelen: 1137G2 (deels), 1137S2 (deels)
Initiatiefnemer	Zie privacyfiche
Uitvoerder	Hembyse Archeologie
Interne projectsigle Hembyse Archeologie	IZE-STJ
Type onderzoek	Archeologienota, bureaustudie
Verantwoordelijke uitgever van het onderzoeksrapport	Hembyse Archeologie
Plaats en jaar van uitgave	Gent, 2018
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Bibliografische referentie	De Smaele B. & Pieters H., 2018. <i>Archeologienota naar aanleiding van de heraanleg van een schoolterrein te Izegem, Burgemeester Vandenbogaerdelaan 53</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 54, Gent.
Termijn van het onderzoek	7 werkdagen
Betrokken actoren en specialisten met vermelding van rol/functie	Hadewijch Pieters/erkend archeoloog/veldwerkleider Bart De Smaele/erkend archeoloog Hembyse BVBA/erkend archeoloog
Gecontacteerde regiospecialisten	Nvt.
Resultaten	20° -eeuwse bebouwing
Aanbeveling	Geen verder onderzoek
Bewaarplaats archief	Hembyse Archeologie
Van toepassing zijnde Onroerenderfgoeddepot	Er is geen erkend depot van toepassing
Opmerkingen	Nvt.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.

2 INLEIDING

2.1 Juridisch kader

In juli 2018 werd Hembyse Archeologie de opdracht verleend om het archeologisch kennispotentieel van een projectgebied langs de Burgemeester Vandebogaerdelaan 53 te Izegem te onderzoeken, dit conform het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit dient te gebeuren in de vorm van een archeologienota.

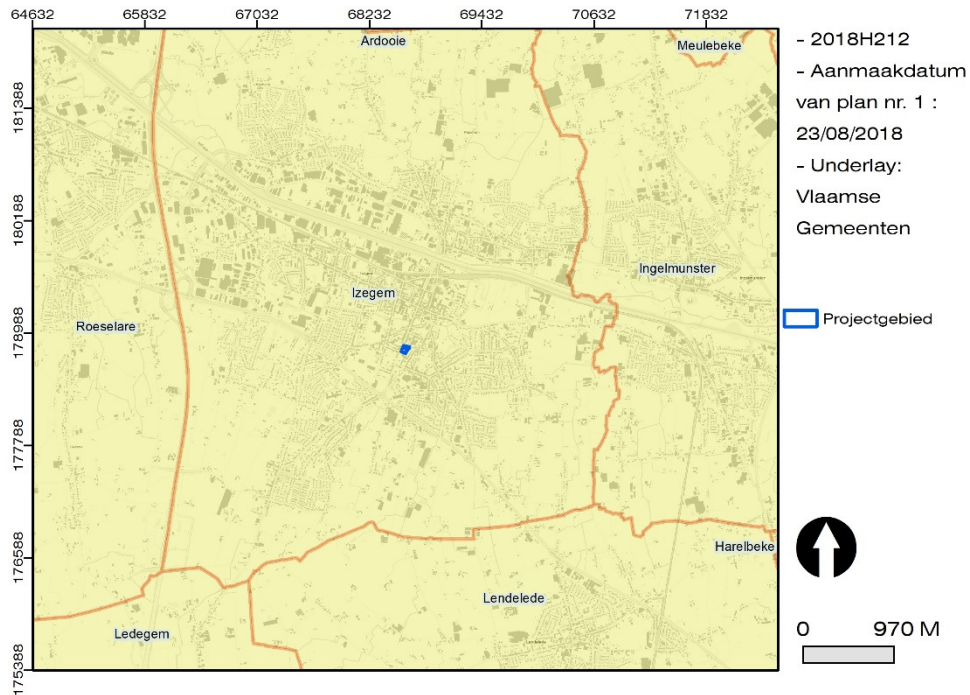
De archeologienota bestaat in zijn geheel uit drie delen:

1. Privacyfiche (niet publiek beschikbaar)
2. Het Verslag van Resultaten
3. Het Programma van Maatregelen

Voorliggend document is het derde onderdeel, namelijk het **Programma van Maatregelen**. Hierin worden de maatregelen beschreven om het kennisvermeerderingspotentieel van het onderzoeksgebied definitief vast te stellen. Dit gebeurt op basis van de gegevens uit het Verslag van Resultaten.

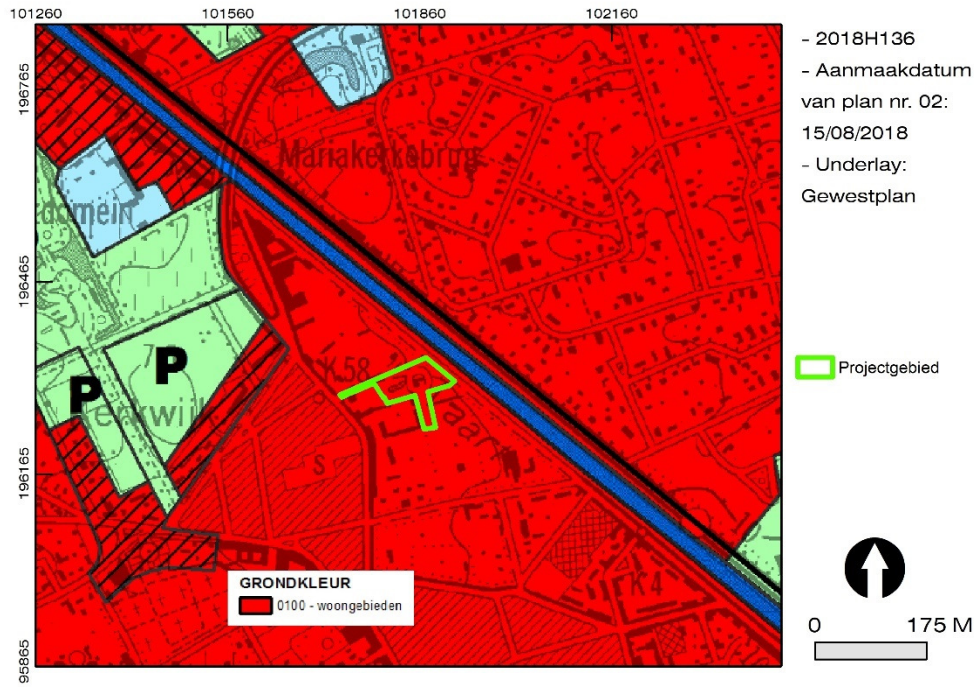
2.2 Onderzoeksopdracht

Het onderzoeksgebied waarvoor een archeologienota dient te worden opgemaakt bevindt zich in het Vlaamse Gewest, Provincie West-Vlaanderen, Stad Izegem, tussen de Burgemeester Vandenbogaerdelaan 53, de Meiboomstraat en de Meensestraat.

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten.

De stad Izegem valt binnen het gewestplan 'Roeselare – Tielt', dat dateert uit 1980. Het onderzoeksgebied bevindt zich volgens dat gewestplan in een woongebied (code 0100).

Figuur 2. Situering van het volledige onderzoeksgebied ten opzichte van het Gewestplan.

6

Concreet is getracht vast te stellen of een archeologische site binnen het projectgebied aanwezig is en wat de karakteristieken en de bewaringstoestand hiervan zijn. Tevens werd de impact van de toekomstige werken op de ondergrond en het eventueel archeologisch erfgoed vastgesteld.

De resultaten van dit onderzoek laten toe een gemotiveerd advies te formuleren met betrekking tot de vervolgstategie en de methodiek hiervan. De bureaustudie kan worden gedistilleerd tot onderstaande basisonderzoeksvragen:

- Welke aanwijzingen bieden de bestaande landschappelijke en geologische bronnen aangaande de bewaringstoestand van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed?
- Welke aanwijzingen bieden de bestaande historische en archeologische bronnen over het aanwezige archeologisch erfgoed?
- Wat is de impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed?
- Is verder onderzoek noodzakelijk? Zo ja, welke is de te volgen strategie?

Deze betrachting is vervat in het Verslag van Resultaten. In onderstaand onderdeel wordt de volledigheid van dit verslag getoetst en worden de vervolgstappen (= de

maatregelen) voor het onderzoeksgebied uitgelegd: er is geen verder onderzoek op de site noodzakelijk.

3 GEMOTIVEERD ADVIES

3.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Het onderzoek kadert in de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen (uitbreken van de bestaande verharding en heraanleg van de speelplaats van het college).

Het uitgevoerde vooronderzoek dat in het Verslag van Resultaten is verwerkt, is een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van een bureaustudie. Immers, het projectgebied is volledig verhard met betondallen.

Het bureauonderzoek zelf kon volledig worden uitgevoerd:

- het plangebied kon worden afgebakend, zowel landschappelijk als kadastraal
- reeds verstoorde zones zijn in kaart gebracht
- de gekende ecologische en aardkundige data zijn geïnventariseerd
- de gekende archeologische en historische waarden en indicatoren van het onderzoeksgebied zijn geïnventariseerd
- het betreft een archeologienota in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, waarbij de geplande bodemingrepen in kaart zijn gebracht
- de vervolgstategie werd opgesteld

Het bureauonderzoek heeft, in zijn huidige vorm, de mogelijkheid geboden een historisch en archeologisch overzicht van het projectgebied te schetsen en om de gepaste maatregelen –enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- voor het verdere verloop van het archeologische traject uit te tekenen.

3.2 Impactbepaling van de geplande werken

Op basis van de inzichten, verworven in de geplande werken binnen het projectgebied, kan worden gesteld dat de impact van de geplande werken bestaat uit de heraanleg van de bestaande speelplaats. Hiervoor is gepland:

- Het uitbreken van de bestaande verharding
- Het slopen van de bestaande fietsenstallingen
- Het slopen van de westelijke muur
- Het uitbreken van de noordwestelijke toegangspoort
- Het rooien van de aanwezige bomen
- De aanleg van 1 centraal waterbekken (maximum 1 meter diepte ten opzichte van de geplande verharding)
- De aanleg van 6 fietsenstallingen met ruimte voor 500 fietsen
- Het plaatsen van een nieuwe noordwestelijke toegangspoort
- Het plaatsen van een nieuwe westelijke scheidingswand met lamellen
- De aanleg van een nieuwe verharding met verspreid enkele groenzones
- De aanleg van een 'podium' in de noordwestelijke hoek van het terrein met verhoogde zitplaatsen

De geplande bodemingrepen vinden echter voor het grootste deel plaats in opgehoogd terrein, waardoor de impact op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed eerder beperkt is. Gelet op de beperkte diepte van de geplande bodemingreep, de eerder beperkte oppervlakte van de diepere verstoring van het waterbekken en het lage potentieel op archeologische kenniswinst, dienen geen maatregelen genomen te worden teneinde de eventueel aanwezige archeologische waarden vast te stellen, te registreren en waarderen, of te behoeden van vernietiging. Zie *§Programma van Maatregelen* besproken.

9

3.3 De waardering van de site

Op basis van de gegevens uit het verslag van resultaten kan worden gesteld dat:

1. Het projectgebied is gelegen beneden aan de zuidelijke flank van de Mandelvallei, het is een laaggelegen gebied dat tijdens het Laat-Pleistoceen een verwilderde Leie-arm was en tijdens het Holoceen een alluviaal gebied van de Mandel werd. De Mandel is ook de motor voor de vroegste ontwikkeling van Izegem geweest.
2. De archeologische kennis van het gebied is vrij beperkt, hoger op de flanken van de vallei zijn bij recent archeologisch onderzoek sporen uit de bronstijd tot en met de middeleeuwen aangetroffen, deze lijken zich dan ook op deze hogere delen van de flanken en de zandruggen te concentreren.

3. Het projectgebied zelf is op basis van het kaartenmateriaal een voormalig akkerland, dat aan het einde van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw volledig geurbaniseerd is. Daarom is er enerzijds weinig archeologische kennis voor het gebied beschikbaar, maar is er anderzijds ook een sterke antropogene invloed op het hele gebied.
4. Het onderzoeksgebied is vanaf het einde van de 19^e eeuw in gebruik als een speelplaats voor de belendende school. Deze speelplaats was oorspronkelijk voorzien van een grasplein en ommuurd (aan de zijde van de Burgemeester Vandenbogaerdelaan). De speelplaats is opgehoogd (zo blijkt uit de DHM, het is niet geheel duidelijk wanneer dit is gebeurd) en in de tweede helft van de 20^e eeuw voorzien van betondallen.
5. De geplande werken omvatten het verwijderen van de gedateerde speelplaatsverharding en het vervangen ervan door een meer moderne en speelse verharding, voorzien van enkele minimalistische structuren, nieuwe beplanting, enzovoort. Dit betekent dat de bodemingreep grotendeels beperkt is tot de bestaande (historische) ophoging van het terrein. Slechts op één plaats wordt een diepere uitgraving voorzien, met name een waterbekken. Hiervan is de oppervlakte echter beperkt en de schade aan het archeologisch patrimonium -indien aanwezig- zou dan ook zeer beperkt zijn.

Op basis van deze data kan dus worden gesteld dat de kans op de aanwezigheid van goed bewaarde archeologische sporen en structuren eerder laag is. Daarenboven is het projectgebied in het verleden reeds volledig opgehoogd waardoor de geplande bodemingrepen -die eerder gering in diepte zijn- beperkt blijven tot reeds verstoord terrein. Uitzondering hierop vormt de inplanting van het waterbekken dat tot een diepte van maximaal één meter onder het huidige maaiveld zal reiken. Echter, de oppervlakte hiervan is dermate beperkt dat eventueel aanwezige archeologische sporen niet in een ruimere archeologische context geïnterpreteerd kunnen worden. Al deze factoren laten toe te concluderen dat het kennisvermeerderingspotentieel van de site zeer klein is.

3.4 Bepaling van de maatregelen

Binnen het projectgebied zal het bodemarchief door het uitbreken van de bestaande verharding en het uitgraven van een waterbekken verstoord worden, waardoor strikt gezien een behoud van het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed in situ niet mogelijk is. Gezien het feit echter dat het verslag van resultaten aangetoond heeft dat de kans op het aantreffen van goed bewaarde archeologische sporen zeer laag is, worden verdere maatregelen niet noodzakelijk geacht. De impact van de werken op het archeologisch kennispotentieel en dus het verlies aan historische en archeologische kennis is verwaarloosbaar.

4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

4.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het doel van de bureaustudie was een inzicht te verkrijgen in het archeologisch potentieel van het projectgebied, alsmede de impact van de geplande werken op het archeologische erfgoed in te schatten. Aldus kan een advies gevormd worden voor de vervolgstategie op de projectlocatie.

Aan de hand van de ingezamelde data kan gesteld worden dat de archeologische verwachting met betrekking tot alle periodes laag is. Bijgevolg worden verdere maatregelen niet noodzakelijk geacht en dienen geen verdere onderzoeksvragen te worden gesteld.

4.2 Onderzoeksstrategie en -methode

De onderzoeksstrategie wordt bepaald als een traject van verschillende onderzoeksmethodes, waarbij dient te worden afgewogen of deze individuele methodes mogelijk, nuttig, schadelijk en/of noodzakelijk zijn. Onderstaande tabel geeft de mogelijke onderzoeksmethodes weer.

Soort onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Evaluatie
Bureauonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Archiefonderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Kan mogelijk nog grondplannen van het gebouwencomplex opleveren, maar dit biedt geen meerwaarde voor de archeologische verwachting van het projectgebied zelf.
Geofysisch onderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Grondradar of weerstandsmeting biedt weinig mogelijkheden: grondsporen zijn in deze context moeilijk detecteerbaar.
Veldkartering	NEE	NEE	NEE	NEE	De site is volledig verhard.
Landschappelijke boringen	NEE	NEE	NEE	NEE	Niet noodzakelijk, het onderzoeksgebied is volledig verhard.
Verkennde en waarnemende archeologische boringen	NEE	NEE	NEE	NEE	De bodembedekking laat dit niet toe. De kans op het aantreffen van steentijdartefactsites binnen het projectgebied is eerder laag. Tevens weinig effectief voor het opsporen van grondsporen.
Proefsleuven/ proefputten	NEE	NEE	NEE	NEE	Zeer lage kans op het aantreffen van goed bewaarde archeologische sporen. Hoge logistieke kosten voor het gebrek aan kenniswinst aangezien eventueel aangetroffen sporen

Soort onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Evaluatie
					niet in een ruimere context geïnterpreteerd kunnen worden.
Andere	NEE	NEE	NEE	NEE	Nvt.

Op basis van deze evaluatie en de reeds uitgevoerde onderzoeken, kan gesteld worden dat geen verder onderzoek op de site noodzakelijk is.

4.3 Onderzoekstechnieken

Niet van toepassing.

4.4 Afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk

Alle afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk, de geldende wettelijke basis voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek in Vlaanderen, moeten worden gemeld en gemotiveerd.

In het Programma van Maatregelen voor dit onderzoeksgebied worden geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk voorzien.

4.5 Randvoorwaarden.

Niet van toepassing.

5 BESLUIT

Naar aanleiding van de geplande werken in het onderzoeksgebied aan de Burgemeester Vandenbogaerdelaan 53 te Izegem, werd door Hembyse Archeologie onderzocht wat het archeologisch kennispotentieel van de site is en wat de te nemen maatregelen zijn om dat kennispotentieel te vrijwaren voor vernietiging.

De bureaustudie heeft aangetoond dat het onderzoeksgebied aan de Burgemeester Vandenbogaerdelaan pas vanaf het einde van de 19^e eeuw in gebruik genomen werd. Teruggaand tot de 17^e eeuw is het onderzoeksgebied steeds akkerland geweest. Ondanks het feit dat het stadscentrum van Izegem, ten noorden van het projectgebied, ten minste vanaf de Volle Middeleeuwen is bewoond, zijn er -met uitzondering van sites met walgracht- in het onderzoeksgebied en de directe omgeving geen archeologische sites gekend. Bovendien is het onderzoeksgebied sinds het begin van de 20^e eeuw in gebruik genomen als speelplaats van het naastgelegen Sint-Jozefscollege, waarbij er sprake is van een ophoging (mogelijk bij de bouw van het collegegebouw in 1936) en een bodembedekking met gras. Deze bodembedekking is in de 20^e eeuw vervangen door betondallen.

Aangezien de geplande bodemingrepen zich in diepte beperken tot deze opgehoogde zones, lijkt een prospectie met ingreep in de bodem om eventuele archeologische sporen en structuren op te sporen en te waarderen niet noodzakelijk. Op basis van de beschikbare data kan immers worden gesteld dat de kans op het aantreffen van archeologische resten die een potentieel op kenniswinst herbergen, heel erg klein is. Er wordt dan ook geen verder onderzoek geadviseerd en na het bekomen van de omgevingsvergunning voor de geplande bouwwerken is enkel de melding van archeologische toevalsvondsten wettelijk verplicht (artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013).

6 LIJST VAN GEBRUIKTE GRONDPLANNEN

PLAN NR	Onderwerp	Analoog/digitaal aangemaakt
NR 01	Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse Gemeenten	digitaal
NR 02	Situering van het projectgebied op het Gewestplan	digitaal

7 LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten.....	5
Figuur 2. Situering van het volledige onderzoeksgebied ten opzichte van het Gewestplan.	6

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Website: www.hembyse.net

